

BU-SAK 59/2011
BUK-SAK 14/2011

Bydelsutvalget

Dato: 12.05.2011

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

Saksbeh:

Arkivkode:

2011/622-

Berit Tønder Utvik, 23431123

602

UTKAST TIL REGIONAL PLANSTRATEGI OG REGIONALT PLANPROGRAM FOR AREAL OG TRANSPORT I OSLO OG AKERSHUS - UTLEGGELSE TIL OFFENTLIG ETTERSYN

Bakgrunn:

Utgangspunktet for arbeidet med felles areal og transportplanlegging i Oslo og Akershus er endringer i forvaltningslovgivningen, hvor det ble foreslått pålagt regionalt plansamarbeid mellom Oslo kommune og Akershus fylkeskommune. Plansamarbeidet ledes av Miljøvern-departementet (MD).

Med hjemmel i plan- og bygningslovens §§ 7-2 og 8-3 vedtok byrådet i Oslo og fylkesutvalget i Akershus, henholdsvis 5.april og 7.april 2011, å legge *Utkast til planstrategi og planprogram for areal og transport i Oslo og Akershus* ut til offentlig ettersyn. Det er Plan- og bygningsetaten som er saksbehandler i Oslo kommune. Høringen skjer parallelt i Oslo kommune og Akershus fylkeskommune. Høringsfrist for Oslo kommune er satt til 1.juli 2011.

Høringsutkastet i sin helhet finnes på: <http://www.pbe.oslo.kommune.no>

Saksframstilling

MD har siden 2009 ledet arbeidet med å sette i gang felles planlegging av areal og transport i regionen. Dette arbeidet har ledet fram til en planstrategi for areal og transport i Oslo og Akershus.

Målet for samordnet areal og transportplan er:

- Osloregionen skal være en konkurransedyktig og bærekraftig region i Europa.
- Utbyggingsmønstret skal være arealeffektivt basert på prinsipper om flerkjerne-utvikling og bevaring av overordnet grønnstruktur.
- Transportsystemet skal knytte den flerkjernede regionen sammen til resten av landet og utlandet. Transportsystemet skal være effektivt, miljøvennlig, med tilgjengelighet for alle og med lavest mulig behov for biltransport.

Planstrategien skal redegjøre for viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer innen temaet areal og transport. Vurderer langsiktige utviklingsmuligheter og ta stilling til hvilke spørsmål som skal tas opp gjennom den regionale areal og transportplanleggingen.

Viktige regionale utviklingstrekk er:

- Hovedstadsområdet må sees samlet.
Hovedstadsområdet består i praksis av Oslo kommune og Akershus fylke. Areal og transportplanen for Oslo og Akershus skal bidra til målet om konkurransedyktig og bærekraftig utvikling for hele Osloregionen gjennom omforente utbyggingsprinsipper og fellesløsninger.
- Vekst i befolkning og sysselsetting.
Prognosene viser at folketallet kan øke med 350 000 i Oslo og Akershus i løpet 20 år. En sterkt økende befolkning og en betydelig vekst i antall arbeidsplasser, kan lokaliseres på ulike måter i regionen.
- Økte klimagassutslipp
Dersom transportbehovet opprettholdes vil utslippsmengden øke med over 40% fra 1990 (referansenivå) fram til 2030. Klimaforliket 2008 sier at Norge skal være klimanøytralt innen 2030.
- Transport og kapasitetsproblemer i samferdselsinfrastrukturen
Hovedstadsregionen har en viktig rolle i det nasjonale person- og godstransportsystemet og som hovedinnfallspurt til landet.
- Økt arealbehov – press på arealressursene
Befolknings- aktivitetsveksten innebærer et sterkt utbyggingsbehov i boligsektoren og noe mindre for næringsvirksomhet. I perioden 2002-07 viser undersøkelser en utvikling av usentral utbygging i forhold til kollektive transportmidler som genererer økt bilbruk.

Viktige regionale utfordringer:

- Konkurransedyktighet.
Osloregionens mulighet til å utvikle seg som konkurransedyktig region i Europa, avhenger av at den er velfungerende både for næringslivet og for å få kompetent arbeidskraft. Økt kollektivandel i persontransporten og bedre framkommelighet for godstransporten er viktig for produktiviteten.
- Bærekraftig by og regionutvikling.
Bærekraftig utvikling inkluderer økonomisk, sosial og miljømessig utvikling. I denne sammenheng legges det vekt på forbedring av miljøet. Utfordringen er særlig knyttet til klimagassutslipp, naturmangfold og jordvern.
- Arealbehov og arealbruksmønster.
For å kunne bygge ut boliger, infrastruktur og næringsarealer som veksten vil kreve, må arealutnyttelsen i alle kommunene effektiviseres, i tillegg må utnyttelsesgrad og utbyggingsprinsipper vurderes i sammenheng og på tvers av kommunene.
- Økonomiske utfordringer.
Identifisere omfang og fordeling av de økonomiske utfordringer, lage gode budsjettprosesser og langtidsplanlegging for forutsigbarheten.
- Planleggings- og styringsutfordringer.
Skape forbindelser mellom nasjonal, regional og kommunal politikk, og samarbeid mellom etater og kommunene imellom.

Langsiktige utviklingsmuligheter.

En økt befolkning på 350 000- 400 000 gir en betydelig vekst i antall arbeidsplasser.

Transportbehovene kan dekkes gjennom ulike kombinasjoner av bane, vei, privatbil og kollektivtransport. Tre utviklingsmuligheter er skissert:

- Videreføre historisk utbyggingsmønster.
Utvikling der framtidig utbyggingsmønster har samme hovedmønster som de siste 20 – 30 årene.
- Konsentrert utvikling av byer.
Veksten konsentreres til Oslo og noen få byer i Akershus.
- Fortetting i mange knutepunkter.
Veksten kanaliseres til kollektivknutepunkter og stasjonsbyer i Oslo og Akershus.

Utarbeidelse av areal- og transportplanen for Oslo og Akershus skal bidra til at målene om en konkurransedyktig og bærekraftig utvikling og redusert klimagassutslipp kan nås. Planen skal behandle en rekke utfordringer der investeringer og prioriteringer i transportsystemet og utvikling av effektiv arealbruk understøtter hverandre. Boliger og arbeidsplasser kan lokaliseres på ulike måter i området. De framtidige transportbehovene kan dekkes gjennom forskjellige kombinasjoner av privatbil og kollektivtransport. Det finnes ulike måter å lokalisere offentlige og privat service på, forskjellige måter å påvirke reisemiddelbruken i regionen, og varierende utbyggingsmønstre som bidrar til å svekke eller fremme forbruk av arealressurser. Det er derfor ulike måter å påvirke utslipp av klimagasser og forurensning. I denne sammenhengen er det viktig å finne fram til omforente utbyggingsprinsipper, samordning av virkemidler og fellesløsninger.

Den regionale planen skal legges til grunn for:

- kommuneplanens arealdel
- fylkeskommunale prioriteringer
- statlig sektorplanlegging innen areal og transport
- forpliktende avtaler mellom aktørene

Den felles regionale planen skal også legges til grunn for kommunale planstrategier og Oslopakke 3.

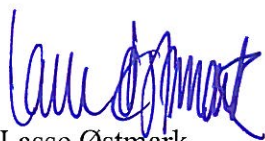
Til planstrategien for areal og transportplanen er det utarbeidet et planprogram. Det regionale planprogrammet konkretiserer oppdraget som er gitt gjennom planstrategien. Planprogrammet omtaler hvordan Oslo kommune og Akershus fylkeskommune i samarbeid med kommunene vil gjennomføre planarbeidet i fellesskap, herunder utredningsbehov knyttet til de skisserte alternative utviklingsmodellene, organisering av planarbeidet og medvirkning. Det tas ikke stilling til valg mellom utviklingsmodellene, organisering av planarbeidet og medvirkning.

En regional plan for samordnet areal og transport i Oslo og Akershus vil gi føringer/ retningslinjer for framtidig utbygging i kommunene, og omfattes av kravet om konsekvensutredning (KU) etter forskrift om konsekvensutredninger i plan- og bygningsloven. Planstrategien skal endelig godkjennes av Miljøverndepartementet.

Bydelsdirektøren anbefaler at bydelsutvalget fatter følgende vedtak:

Bydelsutvalget tar sak om utkast til regional planstrategi og regionalt planprogram for areal og transport i Oslo og Akershus – utleggelse til offentlig ettersyn, til orientering.

Bydel Gamle Oslo

Lasse Østmark
bydelsdirektør

Randi Nagelhus
avdelingsjef

Vedlegg: Brev fra Byrådsavdelingen for byutvikling / Akershus fylkeskommune.

Utrykt vedlegg: Høringsutkast: Planstrategi og planprogram for areal og transport i Oslo og Akershus.

BYDEL GAMLE OSLO			
Saksnr.	11/b22		
Dato	29 APR 2011		
Saksbeh.	SIGI		
Arkivnr.	602	Dok.nr.	1
Avskr.måte		Sign.	

Adressater ifølge vedlagt liste

Kopi av Brev: **HEBR** ✓

Deres ref:	Vår ref (saksnr):	Saksbeh:	Dato: 08.04.2011
	200805201-65	Peter Austin, 23461613	Arkivkode: 014

UTKAST TIL REGIONAL PLANSTRATEGI OG REGIONALT PLANPROGRAM FOR AREAL OG TRANSPORT I OSLO OG AKERSHUS – UTLEGGELSE TIL OFFENTLIG ETTERSYN

Byrådet i Oslo og fylkesutvalget i Akershus vedtok henholdsvis 05.04.2011 og 07.04.2011 å legge utkast til felles planstrategi og planprogram for areal og transport ut til offentlig ettersyn med hjemmel i plan- og bygningsloven §§ 7-2 og 8-3. Høringsfrist er satt til 01.07.2011. Den regionale planstrategien og det regionale planprogrammet utlegges i et samlet dokument. Høringsprosessen skal skje parallelt i Oslo kommune og Akershus fylkeskommune.

Den regionale planstrategien redegjør for hovedutfordringer i regionen, hovedmål for planarbeidet, og viktige utviklingstrekk innen temaet areal og transport. Tre alternative modeller for utvikling beskrives for nærmere vurdering og som et utgangspunkt for valg som gjøres i planarbeidet. Formålet med planstrategien er å beskrive hvilke tema og problemstillinger som skal følges opp i videre arbeid med en samordnet areal- og transportplan for Oslo og Akershus.

Det regionale planprogrammet konkretiserer oppdraget som er gitt gjennom planstrategien. Planprogrammet omtaler hvordan Oslo kommune og Akershus fylkeskommune i samarbeid med kommunene vil gjennomføre planarbeidet i fellesskap, herunder utredningsbehov knyttet til de skisserte alternative utviklingsmodellene, organisering av planarbeidet og medvirkning.

Det tas ikke stilling til valg mellom utviklingsmodellene i forbindelse med høringen, men disse modellene vil benyttes videre som grunnlag for avklaringer i det oppfølgende planarbeidet.

Hvilke spørsmål er viktig å få avklart i høringen?

Det ønskes i høringen synspunkter særlig på følgende spørsmål

Innspill til planstrategien

- Målformuleringene i planstrategien
- Er utfordringene og utviklingstrekkene beskrevet på en relevant og dekkende måte?
- Er spørsmål og problemstillinger som skal tas opp i det videre planarbeidet riktig avgrenset
- Er målkonflikter og gjensidige forventninger fra stat, fylkeskommune og kommune beskrevet på en dekkende måte?

Innspill til planprogrammet

- Synspunkter på konkretisering og avgrensning av planoppgaven

Tre alternative utbyggingsmodeller for Oslo og Akershus vurderes nærmere som planleggingsgrunnlag

1. Videreføre dagens kommuneplaner
2. Konsentrert utvikling av byer
3. Fortetting i mange knutepunkter

Det bes om innspill til disse modellene:

- Gir disse alternative utviklingsmodellene et hensiktsmessig grunnlag for en plandiskusjon?
- Hvordan bør disse modellene konkretiseres og utredes nærmere i det videre planarbeidet?

I forbindelse med planarbeidet skal det utarbeides en konsekvensutredning som har til hensikt å bidra til at viktige miljø- og samfunnshensyn er godt belyst i planprosesser og ved planbeslutning. I forbindelse med forslag til konsekvensutredning, bes det om synspunkter på:

- valg av tema og utredningsforslag
- organisering, prosess og medvirkning som er skissert i planprogrammet

Bakgrunn for planarbeidet

I Ot.prp. nr 10 (2008-2009) om gjennomføring av forvaltningsreformen gikk regjeringen inn for å møte styringsutfordringene i hovedstadsregionen gjennom et pålagt samarbeid om areal- og transportplanlegging mellom Oslo kommune og Akershus fylkeskommune.

Planarbeidet skal bidra til å legge til rette for en forventet sterk fremtidig vekst i befolkning og arbeidsplasser i hovedstadsområdet. Hovedstadsområdet omfatter Oslo kommune og Akershus fylke.

Areal- og transportplanen for Oslo og Akershus skal bidra til at målene om en konkurransedyktig og bærekraftig utvikling og redusert klimagassutslipp kan nås. Planarbeidet skal behandle en rekke utfordringer der investeringer og prioriteringer i transportsystemet og utviklingen av en effektiv arealbruk understøtter hverandre. Boliger og arbeidsplasser kan lokaliseres på ulike måter i området. De fremtidige persontransportbehovene kan også dekkes gjennom forskjellige kombinasjoner av privatbil og kollektivtransport.

Det finnes ulike måter å lokalisere offentlig og privat service, forskjellige måter å påvirke reisemiddelbruken i regionen, og varierende utbyggingsmønstre som bidrar til å svekke eller fremme forbruk av arealressurser. Det er følgelig ulike måter å påvirke utslipp av klimagasser og forurensning. I denne sammenheng er det viktig å finne frem til omforente utbyggingsprinsipper, samordning av virkemidler og fellesløsninger. Gjennom planprosessen skal målkonflikter identifiseres og en avveining av dem angis.

Den regionale planen skal legges til grunn for:

- kommuneplanenes arealdel
- fylkeskommunale prioriteringer innen areal og transportutvikling
- statlig sektorplanlegging innen areal og transport
- forpliktende avtaler mellom aktørene

Den felles regionale planen skal også legges til grunn for kommunale planstrategier og Oslopakke 3. Økonomiske insitamenter og eventuelt statlige planretningslinjer eller planbestemmelser kan også vurderes.

Videre behandling av planstrategien og planprogrammet

Etter høringen skal den regionale planstrategien og planprogrammet behandles i Oslo bystyre og Akershus fylkesting. Planprogrammet sluttbehandles hos de regionale planmyndighetene Oslo kommune og Akershus fylkeskommune. Planstrategien vil deretter oversendes Miljøverndepartementet for godkjenning ved kongelig resolusjon etter plan- og bygningsloven § 7-2.

Utkast til planstrategi og planprogram er tilgjengelige på: <http://www.pbe.oslo.kommune.no>, Akershus fylkeskommune på: <http://www.akershus.no/tema/regionalutvikling/> eller på Miljøverndepartementets nettsted på: http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/tema/planlegging_plan-og_bygningsloven/

Bemerkninger til planstrategi og planprogram sendes til:

Oslo kommune ved Plan- og bygningssetaten, Postboks 364 Sentrum, 0102 Oslo
E-post: postmottak@pbe.oslo.kommune.no

Kontaktpersoner i forbindelse med høringen:

Fra Oslo kommune	
Bjørn Helgesen	Telefon 23491335
E-post: bjorn.helgesen@pbe.oslo.kommune.no	
Kjersti Granum	Telefon 23491347
E-post: kjersti.granum@pbe.oslo.kommune.no	
Fra Akershus fylkeskommune	
Njål Nore	Telefon 22055609
E-post: njål.nore@akershus-fk.no	
Helene Øvrelid	Telefon 22055049
E-post: helene.ovrelid@akershus-fk.no	

Med vennlig hilsen

Nils Aage Jegstad
fylkesordfører i Akershus

Bård Folke Fredriksen
byråd for byutvikling i Oslo

Godkjent og ekspedert elektronisk

Vedlegg: Utkast til regional planstrategi og regionalt planprogram